

PROGRAM KOALICE ZELENÍ A SEN21

DO KRAJSKÝCH VOLEB
STŘEDOČESKÉHO KRAJE

2024



zelenisen21.cz

ZELENÍ sen²¹

1. Krajina, životní prostředí, cirkulární ekonomika

Současný stav: Území kraje je špatně využíváno, příroda mizí před očima, s odpady jako zdroji to stále neumíme.

Z poslední dostupné Zprávy o stavu životního prostředí Středočeského kraje (CENIA, 2022) je zřejmé, že využití území kraje je ve špatném stavu. Necelá třetina území Středočeského kraje je pokrytá lesy, v nichž převažují jehličnany citlivé na suchu. Přes 60 % území kraje je využíváno pro zemědělství, ale jen necelá 3 % pro ekologické zemědělství. Většina orné půdy trpí neduhy spojenými s konvenčním zemědělstvím – velké lány bez krajinných prvků s jednodruhovou plodinou, pěstovanou za využívání průmyslových hnojiv a pesticidů, způsobují přehřívání polí, odumírání biodiverzity, zvýšenou vodní a větrnou erozi a znečištění povrchových a podzemních vod chemikáliemi. Zároveň dlouhodobě roste zastavování půdy, které navíc negativně ovlivňuje i zadržování vody v krajině.

Cirkulární ekonomika - oběhové hospodářství, které využívá druhotné suroviny pro další výrobu, aby nevznikal odpad - je jedinou cestou ke skutečné udržitelnosti, v našem kraji ale stále existuje jen na papíře studií.

Zcela chybí role kraje coby tvůrce dlouhodobé vize pro udržitelnou odpadovou politiku, včetně podpory zpracovatelských zařízení a účinné spolupráce obcí. 60 % všech odpadů v kraji tvoří stavební a demoliční odpad, veřejné stavební zakázky kraje však neobsahují žádnou povinnost znovu-využití recyklovaného stavebního odpadu. Nejlépe regulovaným odpadem v kraji jsou komunální odpady (17 % všech odpadů), přesto i jeho většina je dosud ukládána na skládkách, a to včetně biologicky rozložitelného odpadu, čímž se ztrácí jeho využitelnost v zemědělství či energetice a unikají z něj do ovzduší skleníkové plyny.

Co chceme změnit: Příroda a zdravé životní prostředí jako základní právo každého z nás.

1.1. V rámci ozdravení středočeské krajiny i jejího přizpůsobení změně klimatu budeme podporovat zejména ekologizaci zemědělství a projekty zaměřené na zadržování vody v krajině, tj. ochranu půdy a podporu krajinných prvků (meze, remízky atd.), tvorbu a obnovu mokřadů (vč. tůní a malých vodních nádrží), úpravu vodních toků k přirozenému stavu aj. Prostě krajinu, ve které je radost pobýt.

1.2. Zasadíme se o to, aby se již zemědělská půda nezastavovala žádnými novými skladovými halami.

1.3. Za důležité považujeme ozdravit naše lesy a posílit všechny jejich celospolečenské funkce - půdoochranné, vodohospodářské, rekreační či zdravotní. Budeme podporovat celkovou odolnost lesů proti suchu, škůdcům i zvěři, proto usilujeme o zlepšení druhové a prostorové skladby včetně zvýšení biologické rozmanitosti a hospodaření přírodě blízkými způsoby. Budeme podporovat snížení stavů spárkaté zvěře tak, aby byly v rovnováze s lesem, a nedocházelo k nepřiměřeným škodám na sazenicích a mladých porostech.

1.4. Podporovat budeme i péči o cenná nelesní stanoviště, výsadbu dřevin mimo les (včetně alejí podél cest a silnic), likvidaci invazních druhů rostlin (např. bolševník, křídlatka či akát) a živočichů (ondatra, nutrie, karas stříbřitý aj.), které vytlačují původní druhy, či péči o památné a významné stromy.

1.5. Rozmanitou přírodu chceme podporovat i na vhodných pozemcích v majetku kraje (např. v národní přírodní památce Mladá u města Milovice).

1.6. Uvedeme do praxe principy cirkulární ekonomiky, včetně kritérií udržitelnosti do všech výběrových řízení kraje. Dotáhneme novou aktualizaci Plánu odpadového hospodářství Středočeského kraje a zakotvíme do něj aktivní roli kraje v tvorbě odpadové politiky, která pomůže obcím s transformací odpadového hospodářství a ukončení skládkování ve prospěch materiálového využití – např. zpracování biologicky rozložitelného odpadu v bioplynových stanicích, s využitím jímaného biometanu v dopravě a využitím digestátu jako přírodního hnojiva v zemědělství.

2. Doprava

Současný stav: Železnice katastrofálně zastarala, jednotlivé druhy dopravy na sebe navenazují a výstavba je enormně pomalá.

Středočeský kraj má (kromě Prahy) nejhustší a nejpřetíženější dopravní síť v České republice (ČSÚ, 2023). Silniční síť je nejhustší a nejvíce zatížená ze všech krajů a podle současných propočtů hrozí, že bude zastarávat rychleji než ji s ohledem na finance stačí Středočeský kraj obnovovat, v čemž hraje roli i historický dluh, který vznikl již při předání silniční sítě II. a III. tříd ze strany státu do vlastnictví kraje (viz Koncepční plán optimalizace silniční infrastruktury Středočeského kraje v období let 2023-2042).

V železniční síti regionálních drah i koridorů je většina tratí silně vytížena, někde až na samé hranici kapacitních možností. Další zvyšování počtu vlaků příměstské dopravy je při stávající kapacitě již v zásadě vyloučeno (Správa železnic 2023), pokud nedojde k zásadní optimalizaci a hlavně novým investicím do zdvojkolejnění jednokolejných tras a výstavby nových, včetně vysokorychlostních koridorů.

Síť 503 km cyklostezek je nespojitá a území kraje pokrývá velmi nerovnoměrně. Podobná je situace i u stávajících cyklotras. Kraj v ní hraje zejména roli poskytovatele dotační podpory obcím, které předkládají vlastní projekty pro budování cyklostezek a cyklotras. Za období 2020 - 2023 se však podpora týkala pouhých jednotek projektů (celkem 10), zatímco poptávka ze strany obcí je v řádu vyšších desítek až nižších stovek projektů, podpora kraje je tedy zcela nedostatečná. Cyklistickou infrastrukturu se nedaří začlenit ani do novostaveb a rekonstrukcí krajských komunikací (účinnost jen 30 %), protože obce se o přípravě příslušných záměrů dozvídají pozdě, a nemají tudíž dostatek času na přípravu vlastních podnětů (viz. Koncepte rozvoje cyklistiky ve středočeském kraji na období 2024 - 2030).

Co chceme změnit:

2.1. Páteří dopravy má být moderní železnice, na kterou navazují ostatní formy osobní dopravy, zejména autobusová, automobilová, cyklistická a pěší. Zajistíme vyšší podporu investic do spravedlivého rozvoje potřebné železniční infrastruktury. Vytvoříme podmínky pro zrychlení modernizace železničních tratí, abychom rozšířili síť dvoukolejných a vysokorychlostních tratí.

2.2. Chceme, aby přímé rychlé vlaky jely do Prahy každou hodinu i ze vzdálenějších částí kraje, konkrétně z Královéměstčka, Rakovnícka, Mělnicka a Mšenska, odkud už dnes koleje vedou.

2.3. Budeme maximálně usilovat o součinnost s hlavním městem Praha a se státem na výstavbě nových kolejových systémů pro rychlé a pohodlné spojení s Prahou z dalších směrů jako Brandýs nad Labem, Odolena Voda, Mníšek pod Brdy a Dobříš, Jesenice, Kostelec nad Černými lesy nebo jižní Kutnohorsko. Ve vytipovaných lokalitách budeme pracovat na prodlužování tramvajových tra-

tí (např. Zdíby, Jesenice, Průhonice).

2.4. Zajistíme maximální součinnost se státem na výstavbě vysokorychlostních tratí na základě jejich řádného projednání s dotčenými obcemi a zohlednění požadavků místních obyvatel, například přiložením regionálních tratí k vysokorychlostnímu koridoru tak, aby byl koridor přínosný i pro lidi, kteří v jeho okolí žijí.

2.5. Podpoříme propojení jednotlivých módů veřejné dopravy, automobilové dopravy, cyklistické i pěší dopravy: zlepšení přestupních terminálů (odstranění bariér, opravy, modernizace osvětlení a informačního systému aj.), budování záchytných parkovišť pro auta i jízdní kola včetně krátkodobého parkování (tzn. P+R, K+R a B+R stání u zastávek a nádraží).

2.6. Podpoříme přechod tranzitní silniční nákladní dopravy na železnici, což znamená nutnost zrychlit výstavbu nové železniční infrastruktury. Je nezbytné vybudovat nové tratě, umožňující tišší dopravu i v noci pro nákladní soupravy, dobudovat Libeňský přesmyk apod. Využijeme zákonodárné iniciativy krajů a budeme prosazovat zpoplatnění všech silnic pro kamionovou a těžkou nákladní dopravu tak, aby už nedocházelo k objíždění zpoplatněných úseků přes obce a k jejich neúměrné zátěži, k ničení komunikací, k ohrožování dopravní bezpečnosti, ke zhoršování komfortu života v obcích a k poškozování životního prostředí.

2.7. V součinnosti se státem budeme investovat krajské prostředky do modernizace železničních tratí tak, aby postupně byly konkurenceschopné v porovnání se silniční dopravou. Dokončíme obměnu starých vlaků moderními na všech linkách.

2.8. Budeme podporovat obnovu či výstavbu železničních vleček do průmyslových areálů, abychom snížili potřebu využívat k dopravě kamiony.

2.9. Podpoříme obce ve snaze převzít nádražní budovy, o které už Správa železnic nemá zájem, a využít je i k dalším společenským či kulturním účelům při zachování jejich dosavadní funkce. Nepodporujeme demolice našeho kulturního dědictví.

2.10. Budeme prosazovat komfortní spojení významných turistických a rekreačních destinací kraje a sousedních krajů veřejnou dopravou, nejlépe železniční.

2.11. Zrychlíme výstavbu páteřních cyklostezek, zejména ve směru na Příbram, Vlašim, Čáslav a Rakovník. Síť cyklostezek a cyklotras budeme dále rozšiřovat - není to jen sportovní a rekreační infrastruktura, ale i rovnocenný způsob dopravy. Při jejich výstavbě upřednostníme levnější varianty např. využitím recyklovaných a přírodě blízkých materiálů a postupů, které nevyžadují nové zdroje a minimalizují zásahy do okolní přírody.

2.12. Zdůrazníme povinné zohlednění cyklodopravy v krajských projektech. Budeme pokračovat ve výstavbě a podpoře cyklostezek, cyklopruhů a cykloúložišť. Podpoříme výstavbu úschoven kol a cyklověží na nádražích.

2.13. Podpoříme rozvoj infrastruktury pro dopravní prostředky poháněné elektřinou nebo jinými perspektivními pohonnými hmotami. Budeme podporovat přechod krajské veřejné dopravy na ekologickou.

2.14. Provedeme audit nehodovosti na krajských silnicích a prosadíme úpravy cílené na zvýšení bezpečnosti pro všechny účastníky - řidiče, cyklisty, chodce i uživatele veřejné dopravy. Často stačí drobná změna, jako je osvětlení přechodu pro chodce, výstavba chodníku, zvýraznění pruhu pro cyklisty, zpomalení dopravy před nebezpečným úsekem, srozumitelné dopravní značení i kontrola zátěže jednotlivých úseků železnic.

2.15. Budeme pokračovat v systematické výstavbě obchvatů a zklidňování dopravy na průtazích měst a obcí na krajských silnicích. Omezení hluku a znečištění z dopravy považujeme za nesmírně důležité pro zdraví občanů.

2.16. Posílíme údržbu silnic s použitím nejmodernějších technologií.

2.17. Podpoříme obslužnost veřejnou dopravou v každé obci či místní části tak, aby zahrnovala školní spoje, dále spojení do zaměstnání a k zajištění dalších základních dopravních potřeb obyvatel, tedy cesty k lékaři, za nákupem, k vyřízení úředních záležitostí, nelze-li je vyřídit jinak (např. pomocí elektronické komunikace).

2.18. Masivně rozšíříme minibusy na zavolání jako součást Integrované dopravy Středočeského kraje.

2.19. Za přesně daných podmínek v místech, kde je neekonomické dotovat pravidelné autobusové linky, umožníme využít jako součást veřejné dopravy taxi za dotovanou cenu.

2.20. Pro větší města se špatným železničním napojením podpoříme zřízení expresních autobusových linek (např. do Prahy) se současným důrazem na zlepšení kvality propojení s velkými městy sousedních krajů.

Konkrétní projekty:

2.21. Zasadíme se o záchranu cenných oblastí Posázaví před necitlivě vedeným projektem D3. Prosadíme nové posouzení EIA místo stávajícího zastaralého, se kterým se v současné době pracuje.

2.22. Podpoříme vybudování cyklostezky podél renovované trati Praha - Kladno.

2.23. Zajistíme rekonstrukci trati Slaný - Klobuky na vyšší rychlost a na nádraží ve Zlonicích umožníme přestup na autobus.

2.24. Vrátime vlaky pro pravidelnou každodenní osobní dopravu na trať Mělník - Mšeno - Mladá Boleslav a připravíme modernizaci trati na vyšší rychlost.

2.25. Vyjednáme s městem Mělník takovou rekonstrukci nádraží, aby zde vznikl dopravní uzel s návazností na autobusy.

2.26. Podporujeme hledání alternativy k trasování budoucího železničního koridoru D204. Trať by neměla procházet přes přírodní park a měla by vést tak, aby byla přínosem pro místní obyvatele. Alternativní vedení trati kolem Dolních Břežan by navíc výrazně vylepšilo dopravní napojení Jeseňnicka.

2.27. Zahrneme do plánů modernizaci tratě na Rakovník a Chomutov a prosadíme obnovení tratě Rakovník - Kožlany do Mladotic, čímž zajistíme spojení do Plzně. Zlepšení dopravního spojení Rakovníku s dalšími částmi kraje i sousedními kraji je nezbytné.

2.28. Usilujeme o výstavbu obchvatu města Rakovník s návazností na právě budovaný projekt prodloužení dálnice D6.

2.29. Podpoříme urychlení stavby Bezděčínské a Ptácké spojky v Mladé Boleslavi pro zlepšení dopravní obslužnosti města železniční dopravou s novou zastávkou u vývojového centra automo-

bilky.

2.30. Podpoříme urychlení stavby Všejské spojky, která zásadně zrychlí dopravní spojení mezi Prahou a Mladou Boleslaví.

2.31. Zasadíme se o elektrifikaci tratě Slaný - Kralupy nad Vltavou a zavedení nových atraktivních rychlíkových linek v krátkém intervalu mezi Slaným a Prahou.

3. Bezpečnost

Současný stav:

Kraj trápí dopravní nehodovost a střety různých druhů dopravy i podfinancování ochrany obyvatelstva (policejních i záchranných složek, vybavení a techniky atd.), někde i vyšší kriminalita.

Bezpečnostní situace ve Středočeském kraji je ovlivněna různými faktory, které zahrnují kriminalitu, dopravní nehodovost a obecnou bezpečnost veřejných prostor. Středočeský kraj vykazuje vyšší míru kriminality než některé jiné regiony, což je částečně způsobeno jeho blízkostí k hlavnímu městu Praze a poměrně velkým pohybem osob mezi Prahou a Středočeským krajem i sousedními regiony. Významným faktorem ovlivňujícím celkovou bezpečnost v kraji je dopravní nehodovost. Blízkost k Praze a vysoká intenzita zejména automobilové dopravy na hlavních tazích, přispívají k vyšší míře dopravních nehod. Vnímání pocitu bezpečí obyvatel se zaměřuje i na praktické aspekty každodenního života v jejich okolí. Významnou rolí zde hraje policie, hasiči i zdravotnická záchranná služba. Všechny složky však čelí v současné době řadě významných problémů, které zahrnují personální nedostatek, finanční omezení, neustálou potřebu modernizace vybavení a techniky a zvyšující se nároky na jejich schopnost efektivně reagovat na krizové situace. Nedostatek kvalifikovaných pracovníků v těchto složkách ztěžuje pokrytí všech potřebných oblastí, což může mít za následek prodloužení reakční schopnosti na bezpečnostní hrozby, omezování preventivních aktivit nebo snížení kvality péče. Omezené finanční prostředky mohou vést k nedostatečnému vybavení, což může negativně ovlivnit schopnost efektivně zasahovat např. dobrovolným hasičům, kteří čelí větším výzvám v oblasti financování. Přestože v kraji probíhají různé projekty zaměřené na zvýšení bezpečnosti, jako jsou rekonstrukce problematických úseků a modernizace dopravní infrastruktury, vzdělávací kampaně a podpora komunitních projektů, je vhodné tyto procesy urychlit a dostatečně finančně podpořit.

Co chceme změnit:

Cílíme na kvalitní spolupráci kraje i obcí se složkami IZS, chceme je maximálně podporovat, aby byly schopny plnit své úkoly efektivně a bez omezení. Podpoříme vytváření bezpečnostní infrastruktury - bezpečné přechody, komunikace, kvalitní veřejné osvětlení, instalace bezpečnostních kamer na rizikových a strategických místech - i rozvoj komunitní spolupráce s neziskovými organizacemi a školami na projektech zaměřených na prevenci kriminality a podporu obětí trestné činnosti. Chceme široké veřejnosti zajistit dostupnost informací a vzdělávání v rizikových oblastech (např. závislosti, kyberbezpečnost, finanční gramotnost apod.).

3.1. 100 milionů na podporu dobrovolných hasičů a složek Integrovaného záchranného systému

3.1.1. V záchranném systému často rozhodují minuty. Na úrovni kraje proto podporujeme spolupráci mezi Policií ČR, HZS, záchrannou službou a dalšími složkami integrovaného záchranného systému, která bude utužovat vzájemnou koordinaci, komunikaci a vzdělávání, včetně různých forem výcviku (např. deeskalace konfliktních situací, zapojování nových technologií).

3.1.2. Za důležitý považujeme rozvoj spolupráce s menšími obcemi a se sousedními kraji, což znamená sdílení informací a zdrojů pro zajištění vyšší efektivity. Proto prosazujeme navýšení prostředků do Fondu podpory dobrovolných hasičů a složek IZS z 81 mil. Kč na 100 milionů korun ročně.

3.1.3. Podporujeme zachování dosavadního počtu služeben Policie ČR a jejich modernizaci, aby nedocházelo k dalšímu omezování činnosti Policie ČR.

3.2. Pravidelná příprava na bezpečnostní hrozby

3.2.1. Kdo je připraven, není zaskočen. Chceme zavést průběžnou aktualizaci a pravidelné testování krizových plánů na mimořádné situace a bezpečnostní hrozby, jako jsou požáry, pandemie, přírodní katastrofy nebo útoky ve veřejných institucích.

3.2.2. Podporujeme zajištění dostatečného vybavení a rozvoj logistiky podporující rychlou reakci na mimořádné a krizové situace.

3.3. Podpora obcí v modernizaci městských a obecních policí

3.3.1. Sdílení dobré praxe inspiruje. Chceme podpořit obce a jejich městské a obecní policie ve vzájemné spolupráci, a také ve spolupráci s Policií ČR.

3.3.2. Podpoříme rozšiřování a modernizaci kamerových systémů na veřejných místech a ve strategických oblastech, zároveň však za přísných podmínek ochrany soukromí občanů.

3.3.3. Podpoříme vzdělávání strážníků v oblasti komunitní povahy jejich policejní práce ve svěřených okresech.

3.3.4. Podpoříme zavádění inteligentních dopravních systémů pro monitorování dopravních toků a jako prevenci dopravních nehod.

3.4. 30 milionů ročně na prevenci

3.4.1. Předcházet problémům je vždycky lepší než řešit jejich následky. Proto chceme zdvojnásobit fond prevence na 30 milionů Kč ročně.

3.4.2. Základní a střední školy podpoříme zaváděním bezpečnostních digitálních systémů, které zásadně omezují vstup neoprávněných osob do školních budov, a zavedením preventivních vzdělávacích programů pro žactvo a studentstvo, učitele a veřejnost.

3.4.3. Podpoříme spolupráci na projektech prevence mezi samosprávami, policií, místními komunitami a dalšími složkami, včetně akcí a seminářů pro sociální pracovníky a představitele samospráv.

3.4.4. Budeme dlouhodobě a systematicky financovat projekty zaměřující se na prevenci závislostí na návykových látkách, hracích automatech i digitálních technologiích. Jako jednu z oblastí prevence kriminality podpoříme například postupné rušení provozoven hazardu v obcích.

3.4.5. Vytvoříme krajem financované pracovní pozice sociálních pracovníků a pracovníků v menších obcích (cílená práce a poradenství dle místní a osobní znalosti přímo v místě), kteří budou kompenzovat nedostatečnou kapacitu sociálních pracovníků v obcích s rozšířenou působností.

3.4.6. Budeme investičně i personálně rozvíjet ochranu krajských zařízení před kybernetickými útoky.

3.4.7. Rozšíříme stávající programy na vzdělávání veřejnosti s cílem zvýšení povědomí o kyberbezpečnosti pro občany, organizace i firmy.

4 Školství a vzdělávání

Současný stav:

Středočeský kraj má nejhustší síť škol a školských zařízení ze všech krajů ČR, navzdory tomu však mnozí preferují dojíždění do hlavního města zejména kvůli spektru služeb, vyžití ve volném čase a často i kvalitě nabídky. Kraj zřizuje 102 středních škol, 18 základních uměleckých škol, 11 domů dětí a mládeže, 3 školská zařízení napomáhající školám a školským zařízením při jejich činnosti (pedagogicko-psychologická poradna, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školní hospodářství), zbývajících 47 subjektů je tvořeno mateřskými, základními a praktickými školami zřízenými pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a dětskými domovy. Ač byl v první dekádě Středočeský kraj hodnocen jako jeden z nejúspěšnějších v oblasti vzdělávání, od té doby značně poklesla kvalita vzdělání, obory zůstaly roztržité, školy jsou podfinancované, což znamená, že spousta škol zůstala ve špatném technickém stavu, učebnám chybí moderní vybavení a někde dosud nejsou vyjasněny majetkové poměry při nájmech či pronájmech budov. Nezřídká školám chybí zájem spolupracovat s jinými školami s podobným zaměřením nebo v rámci jednoho území. Nabídka zajímavých oborů vzdělání je nedostatečná zejména v porovnání s Prahou, proto mnohde dochází k odlivu žáků.

Covidové období naplno odhalilo slabiny našeho vzdělávacího systému, proto se chceme zaměřit na investice do škol a zajištění spokojenosti studentů, pedagogů i ředitelů, na nichž obvykle celá struktura školy leží především.

Čeho chceme dosáhnout:

modernizace škol a vybavení, inovace metod a podstatně širší spolupráce k zajištění lepších studijních výsledků vzdělávání, větší spokojenosti studentů i pedagogů a získání a udržení těch nejlepších ředitelů pro řízení škol s atraktivními obory. Cílem je celkové zvýšení kvality škol, aby studenti neodcházel studovat mimo kraj.

4.1 Studenti

4.1.1 Prožíváme dobu nárůstu psychických problémů mezi mládeží. Proto podpoříme programy psychologické podpory na školách. Pro lepší psychohygienu, zvládání stresu a následně i prevenci vzniku závislostí pomůžeme školám zajistit programy péče o duševní zdraví. Pomůžeme zajistit školní psychology.

4.1.2 Psychické problémy často vycházejí i z problémů mimo školu. Může se jednat o již vytvořené závislosti, sociální či rodinné problémy i jiné krizové situace. Pro pomoc s jejich zvládnutím pomůžeme školám vytvořit a financovat místa sociálních pedagogů.

4.1.3 Fyzické zdraví je propojeno se zdravím duševním. Podpoříme programy zdravotní prevence na školách.

4.1.4 Podpoříme kvalitní preventivní programy v oblastech jako je například sexuální výchova, závislosti či bezpečné používání internetu.

4.1.5 Zajistíme studentům přístup k individuálnímu kariérenímu poradenství.

4.2 Školy, pedagogové a ředitelé

4.2.1 Rodiče i studenti si uvědomují význam kvalitního a všeobecného vzdělání pro každého studenta včetně nadaných, a kraj by jim k tomu měl otevřít cestu. Další rozvoj škol však kraj musí koordinovat se sousedními kraji, zejména s Prahou, aby měl každý student možnost vybrat si školu podle svých preferencí. Prověříme, kde by mohla vzniknout nová gymnázia a nové moderní obory.

4.2.2 Ve spolupráci s Národním pedagogickým institutem podpoříme spolupráci škol s podobným zaměřením pro inspiraci i zvýšení motivace pedagogů i studentů.

4.2.3 Budeme prosazovat zvyšování standardů výuky včetně seriózního přístupu ke studentům, který zatím, bohužel, není všude běžný.

4.2.4 Poskytneme školám intenzivní podporu při modernizaci škol a vybavení, na údržbu či vytvoření venkovních učeben a sportovišť, a propojíme školy za účelem koordinace v jejich využívání i sdílení dobré praxe.

4.2.5 Zapojením krajských škol do energetických komunit zlevníme školám elektřinu.

4.2.6 Podporou veřejné dopravy zlepšíme dopravní dostupnost škol.

4.2.7 Prověříme kapacity škol, aby byly připraveny na uvažované prodloužení povinné školní docházky nebo vzdělávání dospělých v rámci rekvalifikací a celoživotního vzdělávání.

4.2.8 Poskytneme školám administrativní podporu pro výměnu zkušeností, vzájemnou výpomoc a další vzdělávání pedagogů, včetně zprostředkování služeb Vzdělávacího institutu Středočeského kraje a účasti v programech jako je Erasmus+.

4.2.9 Na podporu při řešení nepedagogické agendy nabídneme školám externího manažera.

4.2.10 Chceme dobré školy, a k tomu potřebujeme dobré ředitele. Dohlédneme na to, aby ředitelé měli maximální podporu kraje ve své profesi včetně odpovídající odměny.

4.2.11 Ve výběrových řízeních na ředitele budeme klást důraz na ochotu spolupracovat s dalšími školami a firmami, na účast v mezinárodních programech a na komplexní manažerské dovednosti.

4.3 Výuka

4.3.1 Podpoříme výukové programy vedoucí k tvořivosti, spolupráci a odpovědnosti.

4.3.2 Podpoříme vzdělávání v oblastech finanční, mediální a environmentální problematiky. Pomůžeme školám zprostředkovat zajištění příslušných metodických pomůcek.

4.3.3 Podpoříme projekty spolupráce mezi středními školami a druhým stupněm základních škol, zejména takové, kde se studenti učí spojovat praktické dovednosti s teorií.

4.3.4 Ve spolupráci s Úřady práce podpoříme školy podílející se na projektech celoživotního vzdělávání.

4.3.5 Zajistíme školám podporu pro získávání expertů z praxe pro tématickou výuku.

4.3.6 Vytvoříme dotační program na podporu zajištění moderních učebních pomůcek.

5 Zdravotnictví

Současný stav:

Zdravotnictví Středočeského kraje netvoří pouze 5 krajských nemocnic v Benešově, Kolíně, Kladně, Mladé Boleslavi a Příbrami, ale zahrnuje síť lékařů primární péče, ambulantních specialistů, lékáren, domácí zdravotní péče, dopravní zdravotní služby, léčeben dlouhodobě nemocných, odborných ústavů, dětských léčeben, lázní a samozřejmě i síť poskytovatelů tzv. nelékařské zdravotní péče – psychologové, logopedi apod. Zásadní postavení má zdravotnická záchranná služba. Pouze vzájemnou spoluprací všech výše zmíněných složek může být péče o pacienta komplexní a ucelená, avšak potenciál vidíme v osobní odpovědnosti jedince v přístupu ke svému zdraví tak, aby lékařská péče nebyla nadužívána zejména v případech, kdy pacient strádá z nedostatku sociálního kontaktu či péče jiných typů služeb.

Čeho chceme dosáhnout:

5.1 V systému poskytování a hrazení zdravotní péče na území Středočeského kraje budeme na celostátní úrovni vyjednávat a usilovat o rovnoprávnější a spravedlivější postavení krajských zařízení vůči fakultním nemocnicím (umístěným ve větší míře zejména na území hlavního města) s cílem zajistit pro jejich fungování dostatek finančních prostředků pro investice i na platy personálu, aby byly konkurenceschopné vůči pražskému prostředí.

5.2 Fungování zdravotnických zařízení na území kraje (a zejména v jeho přechodových oblastech) budeme koordinovat a rozvíjet ve spolupráci s Hlavním městem Prahou a sousedními kraji tak, aby obyvatelům Středočeského kraje byla poskytována maximální kvalita zdravotní péče v co nejlepší dostupnosti.

5.3 Budeme důsledně modernizovat síť pěti klíčových krajských nemocnic v Benešově, Kladně, Kolíně, Mladé Boleslavi a Příbrami, kterou považujeme za stabilizovanou a funkční.

5.4 Zabráníme tomu, aby lukrativní zdravotní služby byly vyváděny mimo činnost zařízení pod kontrolou Středočeského kraje, tj. plíživé privatizaci, která komplexní dostupnost zdravotní péče pro občany Středočeského kraje ohrožuje.

5.5 Vytvoříme strategii pro poskytování zdravotní péče na úrovni kraje a poskytování veřejné podpory provážíme s cíli a očekáváními, které tato strategie pro jednotlivá zařízení stanovuje.

5.6 Zajistíme operativnost a bezpečnost systému poskytování zdravotní péče na území kraje zlepšováním digitalizace a posilováním kyberochrany zdravotnických zařízení.

5.7 Zdravotnické služby na území kraje učiníme přístupnější a srozumitelnější i pro cizí státní příslušníky - rezidenty a pracovníky v kraji. Vytvoříme navigační a objednávací systém v krajských zařízeních v anglické jazykové mutaci, případně v mutacích dalších.

5.8 V oblastech kraje, kde je nízká dostupnost primární a ambulantní péče, vytvoříme atraktivní podmínky pro nové lékaře. Podpoříme zapojení zahraničních odborníků, kteří jsou na území kraje přítomni, do poskytování zdravotní péče pro naše občany.

5.9 Budeme usilovat o další rozvoj lůžek následné a hospicové péče v kraji i v souvislosti se snahou o vznik nových lůžek sociálních (např. pro pohybově omezené seniory).

5.10 Budeme pracovat na zlepšování krizových plánů pro případ zdravotního ohrožení včetně logistického plánu distribuce potřebného materiálu a zásobení záchranných složek.

6 Rodinná a sociální politika

Současný stav:

Široká a poměrně stabilní základna organizací poskytujících sociální služby se nachází ve velké finanční nejistotě z nedostatku prostředků pro dlouhodobé plánování zejména s ohledem na demografický vývoj, stárnutí populace a zvyšující se věk dožití v nadcházejících letech. Náš sociální systém chceme posílit a inovovat za účelem dosažení jeho větší stability, soběstačnosti i efektivity.

Čeho chceme dosáhnout:

6.1 Krok ke stabilitě a inovacím v poskytování sociálních služeb

6.1.1 Vytvoříme vlastní rezervní fond (polštář) pro financování sociálních služeb.

6.1.2 Zlepšíme stabilitu pro poskytovatele sociálních služeb nabídkou dotací na tříleté období.

6.1.3 Zapojíme více soukromých investic do poskytování sociálních služeb v kraji. Využití soukromých prostředků ve spolupráci s veřejným sektorem by např. mělo směřovat do vzniku dalších kapacit sociálních lůžek.

6.1.4 Posílíme management kvality služeb zavedením "A sítě" služeb (primární / prioritní) a "B sítě" (doplňkové).

6.2 Podpora získání adekvátního bydlení pro rodiny i jednotlivce jako služba kraje

Odpovídající vlastnické bydlení začíná být v České republice luxusem, nemusí však být jedinou formou, jak na území Středočeského kraje důstojné bydlení rodinám i jednotlivcům zajistit. S tím, jak se dostupnost vlastnického bydlení pomalu zhoršuje, je potřeba rozšiřovat ostatní možnosti, aby každý náš občan či občanka měli možnost vhodné bydlení nalézt. Poskytování ochranné a pomocné sítě pro občany kraje ve znevýhodněné sociální situaci není pouze morální požadavek, ale nezbytná podmínka pro stabilitu a rozvoj naší komunity. Proto podpoře dostupnosti bydlení na úrovni kraje musí být věnována náležitá pozornost, aby místní komunita byla chráněna před sociálně i psychologicky patologickými jevy:

6.2.1 Rozšíříme oblast působnosti krajského Fondu na podporu obecního bydlení (s možností získání darů a dotací) na družstevnictví a spolkové bydlení.

6.2.2 V oblasti dotací a získávání bydlení posílíme roli krajského poradenství a osvěty.

6.2.3 Jako kraj převezmeme roli garanta pro získání potřebného nájemního bydlení.

6.2.4 Budeme aktivním prostředníkem mezi státem a obcemi pro přípravu rozvojových lokalit a získávání pozemků pro bytovou výstavbu (kraj jako land-developer).

6.2.5 Agendu bydlení sjednotíme a vložíme do gesce jedné agentury - příspěvkové organizace kraje, která nově ponese celkovou odpovědnost za rozvoj dostupného a udržitelného bydlení na území Středočeského kraje.

7 Energetika

Současný stav:

Nekoncepční energetická politika českých vlád po roce 2010 vedla k tomu, že česká energetika zaspala. Zatímco zbytek Evropy budoval kapacity pro rozvoj obnovitelných zdrojů, české zákony mu spíše překážely. Dnes, když pod tlakem EU konečně došlo k potřebným změnám zákonů, naráží rozvoj obnovitelných zdrojů na nedostatečnou přenosovou kapacitu sítě a na krajské úrovni se změny dosud zcela neprojeví. V době klimatické krize Středočeský kraj stále plánuje stavbu ropovodů (viz ZÚR) a Územní energetická koncepce vychází ze zastaralých dat, navíc podceňuje potenciál obnovitelných zdrojů.

Proto chceme zmodernizovat středočeskou energetiku, zlevnit elektřinu pomocí decentralizace energetiky a podpory vzniku energetických komunit, a zasadit se o její udržitelnost odblokováním rozvoje obnovitelných zdrojů.

Čeho chceme dosáhnout:

7.1 Komunitní energetika

7.1.1 Budeme podporovat vznik energetických komunit v kraji a sami je budeme vytvářet např. s využitím volných střech na krajských budovách (střední školy, domovy důchodců, úřady) pro fotovoltaické systémy. Zapojením okolních budov obce, podniků i soukromníků zajistíme výhodnější elektřinu pro všechny zúčastněné, lepší využití vyrobené energie (např. firmy potřebují energii hlavně ve dne, kdy je výroba ze solárních panelů nejvyšší) a snížení nákladů na instalaci a řízení takového projektu.

7.2 Směřování k udržitelnosti a diverzitě

7.2.1 Při každé budoucí investici do nemovitostí budeme směřovat k udržitelným řešením a úsporám energií a zdrojů - nejde jen o zateplení, ale i o větrání a o možnosti získávání udržitelné energie (zejm. fotovoltaickými, fototermitickými panely aj.).

7.2.2 Přeprocujeme již zastaralou Územní energetickou koncepci Středočeského kraje, aby brala ohled na současnou situaci a potenciální vývoj. Řešení musí být otevřená novým koncepcím a možnostem, dostatečná flexibilita přispívá k snížení nákladů na provoz.

7.2.3 Uhelne elektrárny na území kraje mají před sebou poslední léta provozu. Podpoříme obce v projektech alternativních zdrojů energie.

7.2.4 Jakkoliv chápeme potřebu jisté kapacity pro spalování odpadu (už proto, že energetické využití odpadů je lepší než jejich skládkování), bereme zároveň v úvahu odpadovou politiku EU. Ta se snaží problém odpadů řešit u zdroje pomocí legislativy, která má vzniku odpadu předcházet. Výstavbu spaloven je třeba koordinovat na celostátní úrovni, abychom neplýtvali penězi na vytváření zbytečných kapacit průmyslu s nejistou budoucností.

7.2.5 Zrevidujeme Zásady územního rozvoje Středočeského kraje tak, aby byl kraj lépe připraven na rychlejší rozvoj klíčové technické infrastruktury. Např. plány na výstavbu nových ropovodů a plynovodů v kontextu globálního dění pozbývají smyslu, avšak nová řešení je vhodné zahrnout do plánů.

8 Veřejné služby a elektronická komunikace

Současný stav:

Středočeský kraj v minulosti pojal modernizaci jako digitalizaci (viz Strategie rozvoje územního obvodu) a zapomněl přitom na to, že některé věci se digitalizovat nedají a ne každý chce (nebo může) řešit věci digitálně. Je potřeba zajistit, aby důležité služby byly dostupné pro každého bez ohledu na to, jestli disponuje nejmodernějším telefonem s připojením k Internetu, nebo ne.

Čeho chceme dosáhnout:

8.1 Budeme dbát na důsledně transparentní postupy při zadávání veřejných zakázek. Praxe spřátelených firem, které těžily ze zakázek zadávaných na základě dlouhodobých rámcových smluv, musí skončit.

8.2 Provedeme analýzu dostupnosti poštovní služby v kraji, a tam, kde je v důsledku rušení poštovních poboček špatná, učiníme kroky k nápravě.

8.3 Pro zlepšení dostupnosti služeb sítě CzechPoint v odlehlých částech kraje zřídíme mobilní pobočku.

8.4 Zpřístupníme krajské webové portály i webové portály krajských institucí znevýhodněným skupinám (děti a mládež, lidé seniorského věku, lidé z nečeských etnik...), aby byly co nejsrozumitelnější pro co nejširší spektrum obyvatelstva.

8.5 Zajistíme bezplatný přístup ke sdíleným počítačům, telefonům a tabletům s internetovým připojením na vybraných místech krajských institucí, například ve veřejných knihovnách.

8.6 Rozšíříme kurzy internetové gramotnosti.

8.7 Zajistíme právo připojit se na internet i právo se na internet nepřipojit, tedy co bude zveřejněno na webu krajských institucí, bude muset být dostupné i v offline podobě.

9 Kultura

Současný stav:

Středočeský kraj vytvořil novou Strategii Středočeského kraje pro oblast kultury, kulturního dědictví a kulturních a kreativních odvětví na léta 2024-2030, což je koncepční nástroj připravený k uplatnění ve značně roztržitém oboru. Velkou rozmanitost aktivit, odborností i nedostatku finanční podpory a personálních kapacit je nezbytné efektivně uchopit a nastavit systém účelné podpory do jednotlivých sektorů.

Čeho chceme dosáhnout:

9.1 Zajistíme efektivní řízení a transparentnost projektů, i vyšší finanční podporu pro pestřejší kulturní život i v menších obcích. Modernizace objektů a vybavení i zajištění vhodných programů pro různé cílové skupiny přispěje k větší atraktivitě kulturní nabídky v rámci našeho kraje.

9.2 Chceme zvýšit kvalitu a transparentnost dotačních programů v oblasti kultury. Zavedeme odměny pro odborné hodnotitele dotačních žádostí.

9.3 Zavedeme Kancelář krajského architekta a zahájíme spolupráci mezi kraji a obcemi v oblasti architektury a urbanismu, abychom zvýšili kvalitu krajských investic.

9.4 Jsme si vědomi nízkých tabulkových platů v oblasti kultury, proto budeme usilovat o jejich navýšení. Chceme zlepšit atraktivnost pracovních míst a konkurenceschopnost krajských příspěvkových organizací v oblasti kultury a cestovního ruchu.

Zadavatel/zpracovatel: Zelení a SEN 21